

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – LONG AN NĂM 2022****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU** Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu nêu bên dưới:

Nhân dịp Tết, một đoàn các chủ lái máy bay lên thăm cơ quan châu ở Sa Pa. Không có châu ở đây. Các chú lại cử một chú lên tận đây. Chủ ấy nói: nhờ cháu có góp phần phát hiện một đám mây khô mà ngày ấy, tháng ấy, không quân ta hạ được bao nhiêu phản lực Mĩ trên cầu Hàm Rồng. Đối với cháu, thật là đột ngột, không ngờ lại là như thế. Chủ lái máy bay có nhắc đến bố cháu, ôm cháu mà lắc “Thế là một — hòa nhé!”. Chưa hòa đâu bác ạ. Nhưng từ hôm ấy cháu sống thật hạnh phúc. Ô, bác vẽ cháu đây ư? Không, không, đừng vẽ cháu! Để cháu giới thiệu với bác những người khác đáng cho bác vẽ hơn.

(Trích Ngữ văn 9, tập một)

Câu 1. Đoạn trích trên trích từ văn bản nào? Tác giả của văn bản đó là ai?**Câu 2.** Nhân vật xưng “cháu” trong đoạn trích trên là ai? Đoạn trích trên thể hiện những nét đẹp nào của nhân vật đó?**Câu 3.** Xác định khởi ngữ trong đoạn trích. Nêu công dụng của khởi ngữ.**Câu 4.** Tìm các lời dẫn có trong đoạn trích. Cho biết mỗi lời dẫn đó được dẫn theo cách nào?**II. LÀM VĂN:** Cảm nhận của em về đoạn thơ sau:

“Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác

Đã thấy trong sương hàng tre bát ngát

Ôi! Hàng tre xanh xanh Việt Nam

Bão táp mưa sa đứng thẳng hàng

Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng

Thấy một mặt trời trong lăng rất đỏ.

Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ

Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân...”

(Trích Viếng lăng Bác, Viễn Phương, Ngữ văn 9, tập hai)

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU:

Câu 1:

Đoạn trích trên trích từ văn bản nào? Tác giả của văn bản đó là ai?

Phương pháp: Căn cứ bài Lặng lẽ Sa Pa.

Cách giải:

- Tác phẩm: Lặng lẽ Sa Pa.
- Tác giả: Nguyễn Thành Long.

Câu 2:

Nhân vật xưng “cháu” trong đoạn trích trên là ai? Đoạn trích trên thể hiện những nét đẹp nào của nhân vật đó?

Phương pháp: Căn cứ bài Lặng lẽ Sa Pa.

Cách giải:

- Nhân vật “cháu” là: anh thanh niên.
- Qua đoạn trích trên cho thấy nhân vật “cháu” là một người có lí tưởng sống đẹp, khiêm tốn.

Câu 3:

Xác định khởi ngữ trong đoạn trích. Nêu công dụng của khởi ngữ.

Phương pháp: Căn cứ bài Khởi ngữ.

Cách giải:

- Khởi ngữ: Đối với cháu.
- Tác dụng: Xác định đề tài được nói đến trong câu.

Câu 4:

Tìm các lời dẫn có trong đoạn trích. Cho biết mỗi lời dẫn đó được dẫn theo cách nào?

Phương pháp: Căn cứ bài lời dẫn trực tiếp, gián tiếp.

Cách giải:

- *nhờ cháu có góp phần phát hiện một đám mây khô mà ngày ấy, tháng ấy, không quân ta hạ được bao nhiêu phần lựu Mĩ trên cầu Hàm Rồng => lời dẫn gián tiếp.*
- *“Thế là một – hòa nhé!” => lời dẫn trực tiếp.*

II. LÀM VĂN:

Cảm nhận của em về đoạn thơ sau:

“Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác
Đã thấy trong sương hàng tre bát ngát
Ôi! Hàng tre xanh xanh Việt Nam

Bão táp mưa sa đứng thẳng hàng

Ngày ngày mặt trời đi qua trên lăng

Thấy một mặt trời trong lăng rất đỏ.

Ngày ngày dòng người đi trong thương nhớ

Kết tràng hoa dâng bảy mươi chín mùa xuân..."

(Trích Viếng lăng Bác, Viễn Phương, Ngữ văn 9, tập hai)

Phương pháp: Phân tích, tổng hợp.

Cách giải:

a. Yêu cầu về mặt hình thức: Viết đúng cấu trúc một bài văn nghị luận văn học.

b. Yêu cầu về mặt nội dung: Phân tích hai khổ thơ đầu bài thơ – Cảm xúc của nhà thơ khi đến lăng Bác và những suy ngẫm của ông khi vào viếng lăng Bác.

1. Mở bài:

- Giới thiệu tác giả: Là một trong những gương mặt tiêu biểu nhất của lực lượng văn nghệ giải phóng miền Nam. Thơ Viễn Phương tập trung khám phá ngợi ca vẻ đẹp của nhân dân, đất nước trong cuộc chiến đấu chống ngoại xâm. Lối viết của ông nhỏ nhẹ, trong sáng, giàu cảm xúc và lãng mạn.

- Giới thiệu tác phẩm: Tác phẩm được in trong tập “Như mây mùa xuân” – với cảm hứng chủ đạo là niềm xúc động, thiêng liêng, thành kính, lòng biết ơn và niềm tự hào pha lẫn nỗi xót đau khi tác giả từ miền Nam ra viếng lăng Bác.

2. Thân bài:

a. Cảm xúc của nhà thơ khi đến thăm lăng Bác:

- Bồi hồi, xúc động “Con ở miền Nam ra thăm lăng Bác”

+ Cặp đại từ xưng hô “con – Bác” là cách xưng hô gần gũi, thân thiết của người miền Nam, vừa thể hiện sự tôn kính với Bác vừa bộc lộ tình cảm yêu thương dành cho một người ruột thịt, một người bề trên trong gia đình. Đọc câu thơ tưởng như Viễn Phương là một người con xa xứ nay mới được trở về bên người cha của mình.

+ Cách nói giảm nói tránh “thăm” làm giảm bớt nỗi đau thương, mất mát, đồng thời khẳng định sự bất tử của Người trong lòng những người con nước Việt.

=> Câu thơ giản dị như một lời kể nhưng lại thấm đượm bao nỗi bồi hồi, xúc động của nhà thơ, sau bao mong nhớ, đợi chờ, nay mới được đến viếng lăng Bác.

- Ấn tượng đậm nét hiện lên trước mắt nhà thơ: “hàng tre bát ngát”.

+ Đây là hình ảnh thực làm nên quang cảnh đẹp cho lăng Bác, mang lại cảm giác thân thuộc, gần gũi của làng quê, đất nước Việt.

+ Đây cũng là hình ảnh chứa nhiều sức gợi: “hàng tre xanh xanh” gợi vẻ đẹp của con người, đất nước Việt Nam với sức sống tràn trề; “bão táp... thẳng hàng” là vẻ đẹp cứng cỏi, kiên cường, bền bỉ, hiên ngang, bất khuất của con người Việt Nam. Hình ảnh hàng tre bao quanh lăng là biểu tượng của cả dân tộc đang quây

quần bên Người, thể hiện tình cảm của người dân miền Nam nói riêng, con người VN nói chung dành cho Bác.

=> Khổ thơ đầu tiên là niềm xúc động sâu sắc của nhà thơ khi đứng trước lăng Bác.

b. Những cảm xúc, suy ngẫm của nhà thơ khi vào lăng viếng Bác:

- Là nỗi tiếc thương, lòng biết ơn sâu nặng dành cho công lao của Bác.

+ Sáng tạo hình ảnh thực và hình ảnh ẩn dụ sóng đôi: mặt trời trên lăng – mặt trời tự nhiên, mặt trời trong lăng – ẩn dụ cho Bác. Bác đã mang lại ánh sáng chân lí, giúp dân tộc thoát khỏi kiếp sống nô lệ, khổ đau. Hình ảnh ẩn dụ đã vừa khẳng định, ngợi ca sự vĩ đại của Người vừa thể hiện tình cảm tôn kính, biết ơn của cả dân tộc đối với Người.

+ Hình ảnh “dòng người” đi liền với điệp từ “ngày ngày” gợi dòng thời gian vô tận và sự sống vĩnh cửu; mang giá trị tạo hình, vẽ lên quang cảnh những đoàn người nối tiếp nhau không dứt, lặng lẽ và thành kính vào viếng Bác. Lối nói “đi trong thương nhớ” thể hiện nỗi tiếc thương, nhớ nhung lớn lao của bao thế hệ người dân Việt Nam trong giây phút vào lăng viếng Bác.

+ “Tràng hoa dâng 79 mùa xuân”: 79 năm cuộc đời Người đã hiến dâng trọn vẹn cho quê hương, đất nước. Nó được kết từ hàng ngàn, hàng vạn trái tim để bày tỏ niềm tiếc thương, kính yêu vị cha già dân tộc. Đó cũng là cách để nhà thơ khẳng định Bác sống mãi trong lòng dân tộc.

3. Tổng kết:

- Nội dung:

+ Thể hiện tình cảm chân thành, tha thiết của cả dân tộc Việt Nam dành cho Bác.

+ Qua đó, khám phá, ngợi ca truyền thống ân nghĩa, thủy chung của dân tộc ta.

- Nghệ thuật:

+ Ngôn ngữ giản dị, gần gũi, giàu sức gợi.

+ Giọng điệu vừa chân thành, trang nghiêm, vừa sâu lắng vừa tha thiết, đau xót tự hào.

+ Hình ảnh thơ vừa mang nghĩa thực vừa giàu giá trị tượng trưng.